

Handläggare	Datum	Diarienummer
Ehn Anna	2018-10-01	KTN-2018-0289

Kulturnämnden

Konstnärligt gestalningsuppdrag för ljuskonstverk i Stadsträdgården

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att ge konstnären Florence Hermansson uppdraget att utföra den konstnärliga ljusgestalningen för Stadsträdgården, samt

att avsätta 1 200 tkr för den konstnärliga gestalningen där konstnären erhåller 1 000 tkr för sitt uppdrag, vilket omfattar konstnärligt arvode och arbete, underkonsulter, material, resor, transport, försäkring, installation och oförutsedda utgifter

Sammanfattning

Kulturnämnden godkände 2018-06-18 konstprogrammet för ljuskonstverk i Stadsträdgården. I ärendet presenteras konstnären Florence Hermanssons skissförslag *The Eyegloria* för nämnden att ta ställning till. Arbetet med att ta fram konstnär och skiss har följt Uppsala kommuns riktlinjer för arbetet med offentlig konst där medborgardialog förts kring konstverkets tema.

Ärendet

Bakgrund

Under 2018 firas Ingmar Bergman 100 år. Uppsala kommun arrangerar en lång rad programpunkter varav en stor satsning är Allt ljus på Uppsala under temat Barnet Bergman där konstnärer på olika sätt förhåller sig till Ingmar Bergmans barndom som han till vissa delar tillbringade i Uppsala. I samband med detta har ett offentligt permanent konstverk initierats och arbetet har pågått under året och verket färdigställs under 2019.

Hur konstverket svarar upp mot konstprogrammet

För den konstnärliga ljusgestaltningen för Stadsträdgården har kulturnämnden godkänt ett konstprogram. I konstprogrammet tas särskilda värden för platsen upp såsom att utgå från den aktuella platsen och medborgare som vistas där vilket konstnären gjort, samt närområdets karaktär och historik där Ingmar Bergmans historia delvis utspelat sig. Vidare att den konstnärliga gestaltningen ska vara en integrerad del av platsen samt ha en trygghets- och säkerhetsaspekt vilket uppfylls genom Florence Hermanssons förslag. Konstverket är tillgänglig och angelägen både i nuet och över tid. Konstnären har i sin gestaltning ett samtida konstnärligt uttryck och en kunskap om material och hållbara tekniska lösningar för offentlig miljö. Florence Hermansson har även tidigare erfarenhet av offentliga uppdrag.

Särskilda förutsättningar

I Stadsträdgården finns en rad konstverk sedan tidigare, och Florence Hermanssons konstverk förhåller sig på olika sätt till dem. Både uttryck och placering tillför ytterligare kvaliteter för parken och med sitt ljus skapar konstverket också en tryggare plats vid trädningen strax bakom Flustret.

Förslaget

Konstverket har fått namnet *The Eyegloria*. Platsen är vald för att träden just här skapar ett rum med trädkronorna som tak. Cykelvägar korsar platsen och många passerar över ytan under träden på väg vidare in i parken. Samråd med stadsbyggnadsförvaltningen har skett kring konstverkets innehåll och uttryck, valet av plats samt tekniska och driftsmässiga konsekvenser.

Florence Hermansson har arbetat med frågor kring barndomens drömmar och tankar inför framtiden. Frågorna har konstnären ställt till medborgare, till sig själv och fiktivt till Ingmar Bergman genom hans texter om barndomen. Konstnären har också gjort research vid Bergmancentret på Fårö och genom intervjuer med ett av Ingmar Bergmans barn. Resultatet har blivit ett konstverk som uppmantrar oss betraktare att bejaka barnet inom oss, som en hyllning till de som vågar leva nära sitt inre barn och som lyfter blicken från marken upp till trädkronorna. Konstnären vill med sitt konstverk ge möjlighet att ”uppleva *The Eyegloria* bland grenarna och låta fantasin vara en del av vår verklighet från barndomen och genom det vuxna livet.” Passagen under träden blir en plats att stanna på. Cykel- och gångvägarna är spontana och konstverket kommer att stärka stadsbyggnadsförvaltningens plan för platsen, att leda gång- och cykeltrafikanterna längs de anlagda stråken.

Gestaltningen utgörs av en cirkelformad tvådelad form av blankpolerad aluminium uppe bland grenarna. Under den mörka delen av dygnet lyser metallkonstruktionen grön. Övrig tid reflekterar metallen dagsljuset. Konstverket fästs via stolpar monterade i marken. Under intilliggande träd kommer det bli en röd belysning av femtal trädstammar samt en projicering av texter i vitt på ett av träden, det som står i mitten.

Dialog med medborgare

Under sommaren har konstnären Florence Hermansson vistats i Stadsträdgården och samtalat med barn, unga och vuxna kring frågan om hur drömmar har påverkat deras liv. Barnen har

fått frågan om hur de ser på framtiden och hur de drömmer om hur den kan bli. Vuxna har fått frågan om hur deras barndomsdrömmar påverkat deras vuxna liv och val av inriktning i livet. Allt mot bakgrunden att temat för konstverket är Barnet Bergman och Ingmar Bergmans drömmar som barn och hur dessa påverkade hans livsväg och yrkesbana. En del av de svar som konstnären fångat upp kommer att vara del i konstverket genom att projiceras på ett av träden som inkluderas i gestaltningen.

Ekonomiska förutsättningar

Kulturnämnden har i detaljerad investeringsbudget 2018-2022 totalt avsatt 1000 tkr i budget för ljuskonstverk Stadsträdgården 2018. Förvaltningen föreslår att summan utökas till 1 200 tkr där 1 000 tkr avsätts för konstnärens budget, se bilaga, och 200 tkr avsätts för markberedning. Utöver denna summa har konstnären erhållit ett skissarvode om 50 tkr.

Kostnaderna ryms inom kulturnämndens investeringsbudget för offentlig konst.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Bilaga 1: Gestaltungsförslaget

Bilaga 2: Intervjuer i arbetet med konstverket

Bilaga 3: Konstnärens budget

Bilaga 4: Konstnärens tidigare erfarenhet av offentliga uppdrag

Bilaga 5: Situationsplan med aktuella träd markerade

Bilaga 6: Konstverk i närområdet

Handläggare
Anna Ehn

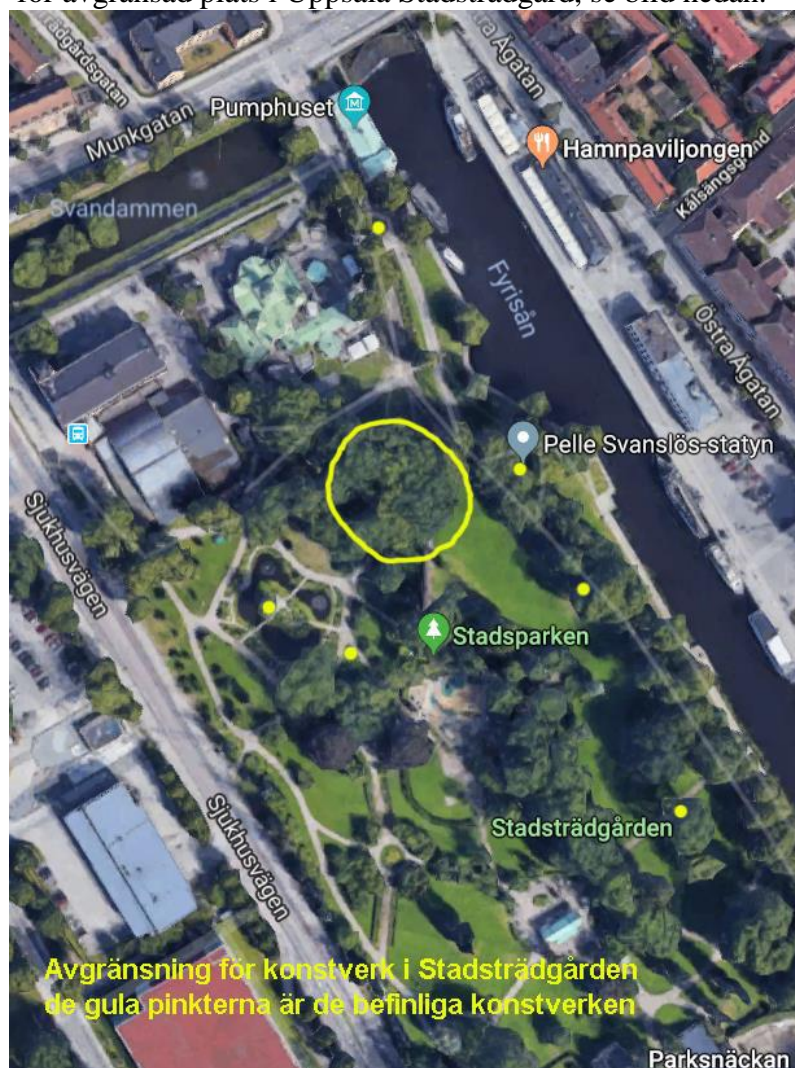
Datum
2018-10-23

Diarienummer
KTN-2018-0289

Beskrivning av nya ljuskonstverket **THE EYEGLORIA** för Stadsträdgården Uppsala.

Konstnär: Florence Hermansson
Projektledare: Anna Ehn

Konstverket **THE EYEGLORIA** är en skulptural ljusinstallation för avgränsad plats i Uppsala Stadsträdgård, se bild nedan.

I tillblivelsen av konstverket tas hänsyn till det aktuella konstprogram för uppdraget samt beställarens frågeställningar och åsikter samt enligt avtal.

När lever konstverket?

24 timmar/ dygn och har sin tändning tillsammans med Uppsala gatubelysning men besörjs med fast el och släcks vid ljusnivå under 10 lux exteriört.

Hur lever konstverket?

Kort beskrivet har konstverket tre scenarium; en för dagen i dagsljus och två för stadsmörker. *Dagljusscenarium.* Endast THE EYEGLOREY ovan trädskronor framträder med sin sydsida sobert reflekterande av dagsljuset i sin anodiserade aluminiumkropp. Placeringen gör den fint tillgänglig för besökare i Stadsträdgården.

Nattljusscenarium 1. THE EYEGLOREY tänds nu i sin hela form på norrsidan som accentueras i grönt ljus och det gröna ljuset fortsätter spridas över de 6 stycken valda träd som står i cirkel runt flikbladiga lönnen. Endast ena sidan stammarna är upplysta, detta för att förstärka platsens naturrum träden bildat på platsen.

Nattljusscenarium 2. När besökande korsar platsens naturrum byts THE EYEGLOREYs gröna inre cirkelfärg till vit cirkelfärg varpå de 6st vita ”filmiska” texterna med budskap från intervjuerna projiceras på Flikbladiga lönnen i mitten/ centriskt för naturrummet, samtidigt byts den gröna ljusprojiceringen på stammarna till en mjuk röd ljusfärg, detta för att stärka upplevelsen av textbudskapet, symboliken och idén med verket. När filmtext levit i 4 minuter avslutas och byts Nattljusscenarium 2 till 1.

Material Teknik, Hållbarhet och Driftekonomi

THE EYEGLOREY består av anodiserat aluminium som ej leder ström och är beständig, en viss mijöpåverkan kan ske efter 25. För konstverket efterträvas armaturer och teknik som är den senaste på marknaden och håller god kvalité samt har en låg miljöbelastning på naturen. THE EYEGLOREY kommer ev ha fågelskydd på valda ställen för att förhindra nedsmutsning. Valda armaturer för Konstverket är av Led-teknik med en livslängd på ca50 000 timmar med ca70% bibehållande ljusnivå och med ungefärlig brinntid lika det fasta elnätet i Uppsala. Led-ljusanläggningen bör ses över vart 15år och då ev. byta ut de armaturerna vid behov. En enkel teknik är vald just för att utbytet ska ske enkelt. Vår och höst behöver ev. markstrålkastarna torkas av och vart 3 år behöver THE EYEGLOREY med alla belysning torkas av. Vid besiktning av Konstverket överlämnas en Skötsel och Driftmanual till kommunens Driftansvariga för Konstverket.

Intervjuer med medborgare i Stadsträdgården, sommaren 2018

Mina frågor hade olika innehåll beroende på vilken ålder i tidsaxeln de intervjuade befann sig i, Barn/ungdom eller Vuxna.

Jag började frågorna i nutiden för barnen/ungdom varav nästa fråga för dem låg i framtiden medan frågan för de vuxna växlade håll till dåtiden, bakåt i tidsaxeln. Då de vuxna har en längre tidsaxel fick de följdfrågan om de såg mönster eller koppling mellan de båda svaren.

Den enkla frågeställning som jag ställde löd följande se nedan, jag ville frågorna skulle vara öppna, för att den intervjuade skulle få känna frihet och valmöjligheter för sina uttryck och berättelser.

FRÅGORNA:

Barn/Ungdom

-Vad är det roligaste du vet att hitta på? Här i Stadsträdgården, hemma eller i skolan?

-Vad vill du bli när du blir stor?

Vuxna

-Vad arbetar du med eller har arbetat med i dag.

-Vad har du för intressen idag?

-Vad var det roligaste du visste att göra när du var barn?

-Ser du något mönster Koppling?

Nedan följer några korta för mig bärande reflektioner i researchen:

Medborgarna

Mina frågor till medborgarna möttes med olika gensvar, ofta blundade de. Barnen i sin värld svarade snabbt rakt ut med ögonen glada, öppna riktade mot mig i entusiasm varav de vuxna i sin koncentration slöt ögonen för att fokusera i försök att hitta de röda trådarna tillbaka till det lilla barnet och när de hittat in, vidgades och öppnades ögonen med större intensitet i blicken och berättelsen flödade. Ungdomarnas gensvar låg i gränslandet mellan barnet och den vuxna.

Under mina många intervjuer fick jag se in i så många ansikten och ögon och jag fascinerades av dessa och jag ställde mig frågan, vad är ögat för plats för människan? Vad sker genom detta mänskliga optiska fenomenet ögat? Vår lins, kameran mellan vår inre och yttre värld. Vid intervjuerna såg jag det spännande mönstret hur ögonen levde beroende på ålder och fråga. Vad har dessa ögon zoomat in och spelat in från barndomen till nu? Hur många röda tråda har spunnits i vår inre livsväv? Jag fascinerades av hur viktig plats vårt öga spelar i vår kropp, platsen som för oss blir vår ridå, entré och hall mellan vår fantasi, drömmar och verklighet.

Jag förstår också nu genom mina intervjuer och researcharbete att vi går omkring med en oerhörd stor orörd skattkista av berättelser som aldrig sett dagens ljus. Nyckeln är att se in i THE EYEGLORIAS ljus under trädskronorna och våga ställa de enkla frågorna. Genom mina

intervjuer har jag fått del av en fantastisk materialskatt och jag vill förädla ett urval som modifieras och lever i den projicerade filmiska text som spelas upp i Konstverket. Tänk att så enkla frågor kan skapa så fina människomöten i Stadsträdgården i Uppsala, det är detta jag vill fler ska få vara en del av.

Florence Hermansson

I många av intervjuerna fick jag frågan tillbaka, varpå jag fått blunda och vända inåt i mig själv. Jag har hittat nya röda trådar till mitt Lilla barn och minnen har spelats upp på nytt. Jag känner mig rikare nu, jag har fått lära känna mer av barnet i mig och hur jag började leva mitt liv i barn och ungdomsåren. Jag har fått en vitalare förmåga att förflytta mig i tid framförallt bakåt i mitt liv som ända ner till 4 års ålder då ett mycket starkt barndomsminne framträdde.

Likt Ingmar drog jag mig också undan, men inte i ett hörn interiört, utan upp på en sten så jag kunde ta in det stora naturrummet där molnen var mitt tak och trädkronorna mitt hustak ovan mitt huvud. Där kunde jag sitta i timmar med mina ögon öppna och förlora mig och skapa mitt skådespel mellan himmel och jord. När himlaljuset plötsligt ändrade sin spot ändra också jag mitt innehåll i storyn min. Denna naturlångsamhet och stillhet är fortfarande genomgående i mitt förhållande och betraktande av min omvärld idag och fortfarande är naturen en del av mitt hem och för mig bästa plats att vistas i. Likaså i mitt konstnärliga yrke är naturen min viktigaste källa för forskning och viktig essens för uttrycken i mina verk och som synliggörs i THE EYEGLORIA.

Ingmar Bergman

Han gav ett tydligt svar genom det jag fann i mitt researcharbete. Han älskade att leka med sina dockor i sin teater. Han drog sig ofta undan i en vrå för att kunna fokusera och betrakta det som pågick runt honom i rummet. Tingen stod i givakt och bröt tystnaden och frågade om de fick vara med i hans lek och som blev rekvisita och huvudpersoner i hans inre och yttre dockteater.

Ingmar hade ögat, ögat att se rummet i nuet och blundade och kände in och där i honom skedde mötet befruktandet mellan hans dröm, fantasi och verklighet. Ingmar var född in i livet med denna fina gåva, och i den blev han sedd av den vuxna (det stora barnet) i sin omgivning vilket resulterade att hans förmåga växte och han våga fortsätta se, blunda, drömma och skapa berättelser som senare uttrycktes genom kameranlinsen i sitt yrkesliv inom bland annat teater och filmbranschen.

Vid sina film- och teaterinspelningar hade Ingmar alltid sin lilla mässingsrörlins hängande i halskedjan runt sin hals och som han ofta tog upp och höll framför sitt ena öga medan det andra blundade, på detta vis kunde han fokusera inåt på sin egen inre berättelse så den kunde återberättas genom skådespelarna. Mässingsröret använde han för att förminska världen till ett begränsat rum där han kunde fokusera på det han skulle gestalta. När han

inte hade linsen med sig skapade han ofta röret/cirkeln med sin vänsterhand och lät sin egna inre lins ställa skärpan i sitt vänstra öga.

Uppsala, oktober 2018

Florence Hermansson

Uppsala 2018-10-23

**BUDGET FÖR KONSTVERKET THE EYEGLORIA
 TILL STADSPARKEN I UPPSALA**

1. KONSTNÄRENS ERSÄTTNING	334 000kr
• Konstarvode	167 000
• Konstnärligt arbete med utveckling av idé, skiss till tillblivelse av konstverket Konstnärens teknikarbete/projektering, projektledning för tillblivelse av konstverket Administration 334h samt resor och omkostnader tex resa till Fårö (Bergmancentrum) (334h motsvarar 8,35 veckor)	167 000
2. MATERIALKOSTNAD OCH TEKNIKKOSTNADER	450 000kr
ÖGAT	
• Ögat Aluminium	250 000
• Ljuslist och elteknik för ljuslist	69 000
STYRENHETER	40 000
• Styrenhet med tillhörande styrteknik	
• Värmevakt för styrenhet	
BELYSNING	61 000
• Goboprojektor (för text)	
• Trädstålkastare för träd inkl. trädring	
• Trädstrålkastare för träd inkl. trädring	
TRANSPORT	20 000
FÖRSÄKRING	10 000
3. KOSTNADER FÖR MEDARBETARE, KONSULTER OCH KÖPTA TJÄNSTER MED RESOR OCH ÖVERNATTNING	166 000kr
Ögat	
• Konstruktions/ teknikritning samt hållfasthetsingengör	80 000
• Tekniker upprättande av konstruktionsritning	50 000
• konstruktör	
• Smed	
• Mekaniker	
• Ljusprogramerare	

Goboprojektor	
• Ljusprogrammerare	
Filmtext	
• Filmtekniker	2 000
• Programmerare	
Belysning	
• programmerare för LED-list	
• programmerare för vardera trädstrålkastare	
Trädring	
• Smed	2 000
Programmering av Styrning för hela Konstverket	32 000
• Ljusprogrammerare programmerar verket	
Bygghandling BH för ritning eyegloria, situationsplan med beskrivning, Styrschema, Teknikförteckning.	
• Hållfasthetskonstruktör går igenom ritning på THE EYEGLORIA .	
• Konstruktör för konstruktionsritning	
• Smed och Mekaniker	
• Ljusprogrammerare	
• Entreprenaden	
Relationshandling RH	
• Till Kommunens drift och skötselsansvarig	

TILLKOMMANDE KOSTNADER

Oförutsedda händelser i produktionen för utgifter är ca 5 %

50 000kr

Curriculum vitae

Florence Hermansson

Konstnär Ljus, Ljud, Installation, Visuell

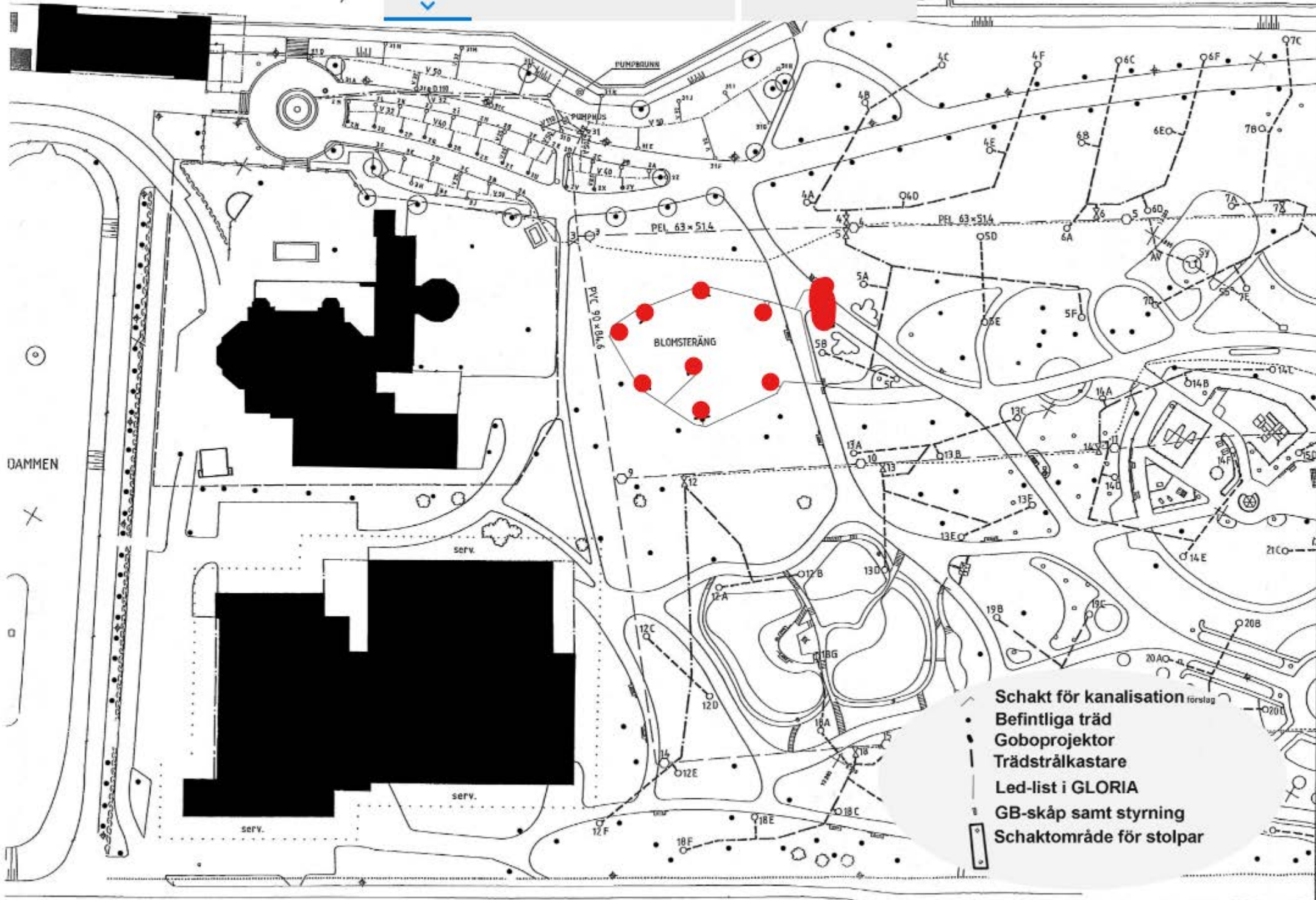
Född: 1970
Födelseort: Borås
florence.aldc@gmail.com
Organisationsnummer: 197008135621
Godkänd för F-skatt med villkor FA-skatt

Jag har 25 års yrkeserfarenhet av konstnärligt gestaltande i ljus, ljud, installation och skulptur och parallellt med professionell ljussättning/ljusdesign i offentlig miljö.

Nedan är ett axplock av mina senaste uppdrag i Sverige från Kiruna ner till Halmstad;

- Monumentalkonstverk Ljus och ljudinstallation GIRON GUOVAHASSAHAS Raketskolan Kulturförvaltning Kiruna.
- Ljuskonstverk Installation AVARNA Angeredsparken centrum Göteborg stad.
- Monumentalkonstverk i ljus, glas och sten MEMORYFLAMES Askgravplats Yttergran Håbo kyrkliga samfällighet.
- Skulptural Ljusinstallation LIVINGROOM Stadsparken Halmstad kommun
- Skulptur FLORENCE WISH Salsta Slottsträdgård Statens Fastighetsverk
- Ljuskonstfestival med 5st Ljus och ljudinstallationer GLÖD, LAX, MÅLNING ROSA TILL BLÅ, ÖVERGÅNG och LJUSSPÅR för Kulturförvaltningen i Halmstad Kommun
- Konstnärlig Ledare och projektledare för start av **Allt Ljus på Uppsala 2008** uppdragsgivare Uppsala kommun.
- Ordföranderoll i Svenska Belysnings-sällskapet i 4år Stockholm
- Ljussättning RENÄSSANSLJUS Uppsala Universitetshus och Universitetsparken Statens Fastighetsverk
- Ljussättning uppdrag för Gamla kyrkogården Uppsala TRÖSTEFULL LYRIK Uppsala Kyrkogårdsförvaltning
- Ljussättningsuppdrag för Berthåga Kyrkogård Uppsala Kyrkogårdsförvaltning
- Ljussättningsuppdrag för Hammarby Kyrkogård THREE ELEMENT Uppsala Kyrkogårdsförvaltning
- Ljuskonst Installation EVERNAL WINDOW och Ljussättning av Vaksala Kyrkogård och kyrka Uppsala Kyrkogårdsförvaltning
- Ljusinstallation Viksjö Kyrka interiört exteriört LJUSETS ANDNING Järfälla kyrkliga Samfällighet

THE EYEGLORIA

- Schakt för kanalisation
- Befintliga träd
- Goboprojektor
- Trädstrålkastare
- Led-list i GLORIA
- GB-skåp samt styrning
- Schaktområde för stolpar

Konstverk i anslutning till The Eyegloria

I Stadsträdgården:

Det äldsta verket är den så kallade *Flusterfontänen* från år 1880, gjuten i Tyskland. Fontänen har delar av lackad zink med änglar som sitter runtom fontänen med olika musikinstrument i sina händer. Under vintertid förses änglarna ibland med exempelvis små stickade mössor eller sockar av anonyma så kallade "gerillastickare".

Intill Stadsträdgårdens gång- och cykelbana, bredvid Fyrisån, står bronsskulpturen *Pelle Svanslös* från 2012 av konstnären Kristina Jansson. En bit längre ned längs med gång- och cykelbanan återfinns också två delar av Uppsalas virtuella konstverk, *Maadteraahkas döttrar*, endast synligt via appen med samma namn. Konstnären Carola Grahn skapade verket år 2017 tillsammans med Augmented Art, och beräknas finnas på plats under tre år. Via appen berättar tre samiska gudinnor om bland annat Statens institut för rasbiologi på 1920- och 1930-talet i Uppsala och dess påverkan på och kränkningar av den samiska befolkningen.

Skulpturen *Ljusvandring* i rostfritt stål från 1992 av konstnären Staffan Östlund står placerad en bit längre bort från *Maadteraahkas döttrar*, på en större gräsyta. På Lycksalighetens ö återfinns också Uppsalas minsta offentliga konstverk, bronsskulpturen *Linnés mus*, från 2007 av konstnären Anna-Karin Brus. Ytterligare bronsskulptur i parken är verket *Två systrar* från 1947, en replik av samma verk från 1932 av Stig Blomberg.

Befintliga offentliga konstverk i Stadsträdgården:

Flusterfontänen, 1880

Pelle Svanslös, 2012, Kristina Jansson

Maadteraahkas döttrar, 2017, Carola Grahn och Augmented Art

Ljusvandring, 1992, Staffan Östlund

Linnés mus, 2007, Anna-Karin Brus

Två systrar, 1947, Stig Blomberg

På Akademiska Sjukhuset (utomhus):

Befattning Johan Röing 2016, bronsskulptur utanför parkeringshus

Befattning Johan Röing 2016

På andra sidan ån:

I Tullgarnsparken finns Ulla Viottis *Poetisk Viloplats* från 2010 till minne av den grupp judiska flyktingar som kom till Uppsala 1945.

Poetisk viloplats i Tullgransparken, Uppsala, av Ulla Viotti.
Foto: Tom Sandstedt

På Sågargatan 17A (Gatukontoret) finns även Jeschke Jörgs *Principia* från 1989 (skulptur i stål).

Å-promenaden:

Mellan Nybron och Islandsbron finns Kajsa Mattas Å-rummetgestaltning från 2003–2004. Gestaltningen rymmer fem separata konstverk samt reliefer: *Drakar*, 2003. *In manus tuas*, 1998, replik 2003. *Reliefer*, 2003. *Ängel*, 2003. *Jona och den stora fisken*, 2004. *Teresa*, 2004.

Drakar

In manus tuas

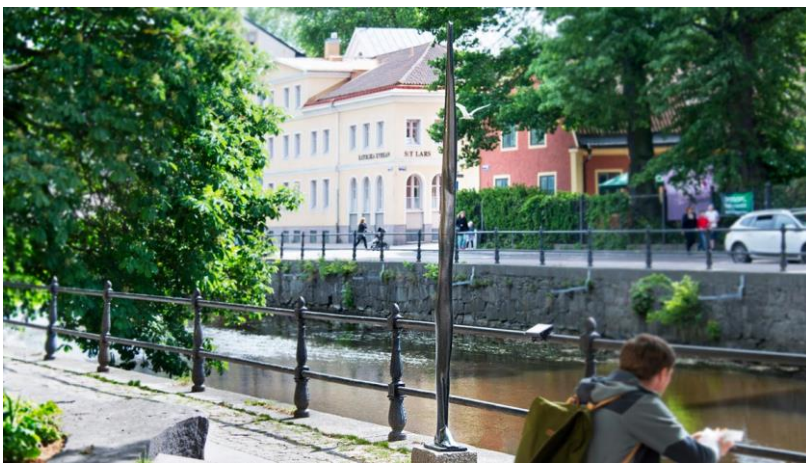

reliefer

Teresa

Ängel

Jona och den stora fisken